

Sygn. akt V ACa 666/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Artur Lesiak
Sędziowie:	SA Włodzimierz Gawrylczyk (spr.) SA Katarzyna Przybylska
Protokolant:	sekr. sąd. Magdalena Tobiasz - Ignatowicz

po rozpoznaniu w dniu 19 września 2012 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu we W. i

Zakładowi Karnemu w P.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy

z dnia 11 kwietnia 2012 r. sygn. akt I C 530/11

I. prostuje zaskarżony wyrok w części określającej stronę pozwaną przez wykreślenie słów: „Zakładowi Karnemu w K.” i wpisanie w to miejsce słów: „Zakładowi Karnemu w P.”;

II. oddala apelację;

III. nie obciąża powoda kosztami procesu za drugą instancję.

V ACa 666/12

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy wyrokiem z 11 kwietnia 2012 r. oddalił powództwo J. S. przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu we W. i Zakładowi Karnemu w P. o zasądzenie kwoty 85.000 zł i odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu.

W motywach wyroku Sąd podał, że powód domagał się zasądzenia tej kwoty, gdyż w czasie odbywania kary pozbawienia wolności pracował przymusowo i nieodpłatnie w Zakładzie Karnym we W. w okresie od 9 stycznia 1981 r. do 11 lutego 1981 r. i od 26 maja 1981 r. do 21 września 1981 r., zaś w Zakładzie Karnym w P. w okresie od 4 grudnia 1986 r. do 13 kwietnia 1988 r. i od 14 kwietnia 1988 r. do 14 czerwca 1988 r. Pozwany wnosił o oddalenie powództwa. Podniósł zarzut przedawnienia roszczenia na podstawie art. 442 § 1 k.c.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód podczas odbywania kary pozbawienia wolności pracował w Zakładzie Karnym w P. jako pracownik fizyczny na pełnym etacie w okresie od 24 listopada 1982 r. do 13 czerwca 1988 r., a w Zakładzie Karnym we W.-clawku pracował jako pracownik fizyczny w okresie od 25 września 1980 r. do 21 września 1981 r. Ten stan faktyczny nie był sporny.

Sąd uwzględnił zarzut przedawnienia roszczenia. Za prawną podstawę roszczenia przyjął art. 417 § 1 k.c. Uznał, że termin przedawnienia roszczenia wobec Zakładu Karnego we W. biegł od 21 września 1981 r., a wobec Zakładu Karnego w P. od 14 czerwca 1988 r. i wynosił 3 lata zgodnie z treścią art. 442 § 1 k.c. oraz że nie było przeszkód, by powód wystąpił z roszczeniem we właściwym czasie.

Powód złożył apelację. Z jej treści wynika, że domaga się zmiany wyroku i uwzględnienia powództwa. Powód zarzucił niezgodność orzeczenia z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 35/08, z którego wynika że ma prawo do odszkodowania za pracę bez wynagrodzenia oraz że wyroki wydane w stanie wojennym są niezgodne z prawem. Podał, że Sąd Apelacyjny w Gdańsku 6 lipca 2011 r. w sprawie II AKo 58/11 uchylił wyrok Sądu Wojewódzkiego, skutkiem czego Sąd Okręgowy w Bydgoszczy wyrokiem z 28 listopada 2011 r. w sprawie III K 183/11 skazał go na karę 6 lat pozbawienia wolności, więc jego pobyt w Zakładzie Karnym we W. i w Zakładzie Karnym w P. w latach 1982-1988 był niezgodny z prawem, zatem zmuszanie go w tym czasie do nieodpłatnej pracy było bezprawne, więc należy mu się za tę pracę odszkodowanie.

Pozwany wnosił o oddalenie apelacji i o zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezpodstawna. Podniesione w niej zarzuty nie odnoszą się do podstawy oddalenia powództwa, jaką jest podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia. Zarzuty podniesione w apelacji nie mają wpływu na poprawność dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny, że roszczenie powoda jest przedawnione. Trafnie Sąd Okręgowy uznał, że powód miał dostatecznie dużo czasu do wystąpienia z roszczeniem o odszkodowanie za wykonywaną bezpłatnie pracę w czasie odbywania kary pozbawienia wolności. Istotne jest to, że powód pracował nieodpłatnie, a nie to, czy był skazany na podstawie aktu normatywnego wydanego w stanie wojennym, uznawanego za niezgodny z prawem.

Skoro w Zakładzie Karnym we W. powód pracował do 21 września 1981 r., to bieg przedawnienia roszczenia rozpoczął się od 22 września 1981 r. i zakończył się z dniem 21 września 1984 r. Roszczenie o odszkodowanie za pracę w Zakładzie Karnym w P. przedawniło się z dniem 15 czerwca 1991 r., po upływie 3 lat od zakończenia pracy, co miało miejsce w dniu 14 czerwca 1988 r. Powód nie kwestionował stwierdzenia Sądu Okręgowego, że miał możliwość wystąpienia z roszczeniem wcześniej, a wystąpił z

nim dopiero w dniu 23 sierpnia 2011 r. (dzień wysłania pozwu drogą pocztową - k. 6). Upływ czasu od dni, w których roszczenia odszkodowawcze za pracę w poszczególnych Zakładach Karnych uległy przedawnieniu, jest tak duży, a po tych okresach nastąpiła demokratyzacja w relacji między władzą a obywatelami, że nie sposób znaleźć racjonalnych przesłanek pozwalających na nieuwzględnienie zarzutu przedawnienia roszczenia (art. 5 k.c.).

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

Mając na uwadze, że powód nie ma majątku, skutkiem czego był zwolniony od kosztów sądowych, oraz fakt, że powód pracował nieodpłatnie na rzecz pozwanego, Sąd odstąpił na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. od obciążania powoda kosztami procesu.

Ponieważ powód wskazał w pozwie, że jego roszczenie jest związane z nieodpłatną pracą w Zakładzie Karnym we W. i w Zakładzie Karnym w P., a Sąd Okręgowy wskazał w wyroku Zakład Karny w K. (gdzie powód obecnie przebywa), jako statio fisci pozwanego zamiast Zakładu Karnego w P., Sąd Apelacyjny sprostował oznaczenie pozwanego na podstawie art. 350 § 3 k.p.c.